

Hyvinvoinnin toimialan lomautukset

Hyvvk 22.09.2026 § 54
271/01.00.00/2026

Valmistelija

sivistysjohtaja Tarja Puro ja perusopetuksen rehtori Antti Turpeinen

Kunnanhallitus on 14.9.2026 § 144 päättänyt seuraavaa:

2. taloudellisista ja tuotannollisista syistä toimenpantavien lomautusten periaatteena on, että koko henkilöstö lomautetaan kahdeksi viikoksi pois lukien jo aikaisemmin tänä vuonna yli kahdeksi viikoksi lomautetut koulunkäynninohjaajat ja ruokapalvelutyöntekijät.
3. velvoitti valiokunnat, viranhaltijat, toimialajohtajat ja vastuualueen esihenkilöt tekemään ko. lomautusta koskevat viranomaispäätökset Lomautukset tulee tehdä vuoden 2026 aikana.

Sivistysjohtaja, kirjastonjohtaja ja perusopetuksen rehtori ovat tehneet lomautussuunnitelmat muista kuin opettajista. Ohjaajista yhdelle tulee lomautusta ja ruokapalvelutyöntekijöistä kahdelle. Lomautuslistat eivät ole julkisia. Osa lomautusilmoituksista on jo annettu ja lomautukset kohdistuvat pääsääntöisesti syyslomaviikolle 12.-16.10.2026. Loput lomautukset vastuualueiden esimiehet tekevät myöhemmin neuvoteltuaan kyseisten työntekijöiden kanssa. Lomautukset sijoittuvat aikavälille 8.10.-31.12.2026.

Opettajien lomautukset:

Opettajien lomautuksista on huomattava seuraavat seikat:

- opettajia ei voi lomauttaa koulun loma-aikoina tai viikonloppuisin; poikkeuksen tekevät loma-ajoille tai lauantaille sijoittuvat opettajien koulutuspäivät eli ns. vesot.
- Opettajien lomautus voidaan toteuttaa opetustyön keskeytyksenä siten, että muut opettajat huolehtivat omien tuntiensa ohella lomautettujen opettajien tunneista. Tällöin ei sovelleta kunta-alan opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen yleisen osan 2 luvun 24 §:ssä tarkoitettua 30 prosentin suuruista eikä muutakaan korvausta lisääntyneistä opetustehtävistä. KVTES VIII luku § 1.
- määräaikaisia opettajia ei voi lomauttaa (tästä on muutamia poikkeustapauksia), myöskään luottamusmiestä tai työsuojeluvastaavaa ei voi lomauttaa
- henkilökuntaa on kuultava ja lomautusilmoitus on annettava kolme viikkoa ennen lomautusta
- lomautusten ajaksi tehdään kirjallinen riskien arviointi kouluun.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisujen mukaan (esim. KHO 2009:33, KHO 25.8.2010 T. 1939) opetushenkilöstön lomauttaminen ei sinänsä ole perusopetuslain tai muunkaan kuntien opetustoimintaa sääntelevän lainsäädännön vastaista. Kunta voi yleisen virka- ja työehtosopimuksen VIII luvun 1 §:n nojalla päättää opetushenkilöstön lomauttamisesta. Mahdollisuus opetushenkilöstön lomauttamiseen ei kuitenkaan vaikuta kunnan velvollisuuteen huolehtia siitä, että perustuslakiin, perusopetuslakiin ja näiden nojalla annettuihin alempiasteisiin säännöksiin kirjatut opetukseen osallistuvan oikeudet toteutuvat lomautuksesta huolimatta. Tällaisia oikeuksia ovat esimerkiksi oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta ja tukiopetusta sekä oikeus turvalliseen oppimisympäristöön.

Opettajat tullaan lomauttamaan kahdeksi veso-päiväksi joko 15.-16.10.2026 tai 7.11. ja 14.11.2026. Näistä tulee jokaiselle kaksi lomautuspäivää. Työntekijä saa halutessaan itse päättää ajankohdan.

Vaihtoehtoiset suunnitelmat muille lomautuspäiville:

1. Opettajat lomautetaan marras- ja joulukuussa viideksi koulupäiväksi rehtoreiden tekemän suunnitelman mukaan (yhteensä 10 päivää). Lomautukset tehdään kahden viikon suunnitelmalla, jolloin puolet opettajista on lomautettuna. Kokonaisuudessaan tämä tarkoittaa uusien lukujärjestysten tekoa oppilaille neljäksi viikoksi marras- ja joulukuussa. Sama aika (4 viikkoa) oppilaiden opetus tapahtuu suuremmissa opetusryhmissä. Viikkojen aikana toteutuu kunkin opetusryhmän oikea vuosiviikkotuntimäärä ja tuntijako. Tukiopetusta annetaan tarvittaessa.
2. Opettajat lomautetaan marras- ja joulukuussa viideksi koulupäiväksi rehtoreiden tekemän suunnitelman mukaan. Lomautukset tehdään kolmen viikon suunnitelmalla, jolloin yhtä aikaa kolmannes opettajista on lomautettuna. Tämä tarkoittaisi kuuden viikon vaikutusta opetukseen. Opetusryhmät muodostettaisiin esimerkiksi tekemällä yhdysluokkia 1.-2. luokka tai yhdistämällä opetusryhmiä; opetusryhmien koot kasvaisivat. Viikkojen aikana toteutuu kunkin opetusryhmän oikea vuosiviikkotuntimäärä ja tuntijako. Tukiopetusta annetaan tarvittaessa.
3. Opettajat lomautetaan marras- tai joulukuussa viideksi päiväksi joko edellä mainitun vaihtoehdon 1 tai 2 mukaan. Vaikutus opetukseen olisi tällöin kaksi tai kolme viikkoa. Tämä ei täytä kunnanhallituksen päätöstä kahden viikon lomautuksista, mutta ottaen huomioon lyhyen toteutusajan (8 viikkoa) lomautuksille, tällä vaihtoehdolla saataisiin parhaiten turvattua opetuksen laillisuus ja oppimisympäristön turvallisuus - opettajille tulisi seitsemän lomautuspäivää, mikä on enemmän kuin viikon lomautus (5 päivää).

Lukujärjestykset säilyvät joko tällä hetkellä suunniteltujen mukaisina tai ne tehdään lomautusten ajaksi siten, että oppilaille tulevat normaalit viikkotuntimäärä ja opetusaineet. Mukaan voi tulla myös poikkeuspäiviä kuten taksvärkkipäivä tai itsenäisyysjuhlapäivä, jolloin on lyhennetty työpäivä. Poikkeuspäivistä voi sivistysjohtaja tehdä viranhaltijapäätöksen.

Opettajien lomaukset tehdään pääsääntöisesti viikoksi (5 päivää) kerrallaan, mutta mahdollista on myös lomauttaa yksittäisiksi päviksi. Opettajia kuullaan ja rehtorit tekevät parhaat suunnitelmat koulun ja opetuksen kannalta.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Tarja Puro

Päätösehdotus

Hyvinvointivaliokunta merkitsee tiedoksi kh:n päätöksen § 144 ja hyväksyy muiden kuin opettajien lomautussuunnitelman, jonka mukaan lomautukset ajoittuvat aikavälille 8.10.-31.12.2026. Esimiehet tekevät lomautuspäätöksen kuultuaan työntekijöitä. Lomautukset voivat olla yhtäjaksoisesti kaksi viikkoa tai sen voi jakaa kahteen tai useampaan lomautusajankohtaan kunhan lomautuspäiviä tulee yhteensä 12.

Hyvinvointivaliokunta merkitsee tiedoksi myös opettajien osalta kh:n päätöksen § 144 ja hyväksyy lomautussuunnitelman, jonka mukaan

opettajien kaksi lomautuspäivää ovat joko 15.-16.10.2026 tai 7.11. ja 14.11.2026.

Hyvinvointivaliokunta esittää kunnanhallitukselle, että opettajien lomautus toteutettaisiin kunnanhallituksen päätöksestä § 144 poiketen siten, että opettajille tulisi yhteensä seitsemän (7) lomautuspäivää. Tällöin lomautussuunnitelmasta toteutuu vaihtoehto 3. Perusteena on se, että lomautuksien toteuttamiselle on aikaa vain kahdeksan viikkoa ja pitkät lomautukset vaikuttaisivat koko syyslukukauden lopun. Tällä ratkaisulla voitaisiin parhaiten turvata opetuksen laillisuus ja turvallinen oppimisympäristö.

Jos opettajien lomautukset pysyvät kahdessa viikossa, lomautukset toteutetaan vaihtoehdon 2 mukaan. Rehtorit tekevät koulujensa lomautussuunnitelmat ja toteuttavat ne. Rehtorit myös vastaavat opettajien kuulemisesta sekä tiedottamisesta oppilaille ja huoltajille.

Päätös

Hyväksyttiin.

Puheenjohtaja Alpo Heikkilä jätti päätöksestä eriävän mielipiteen, jonka mukaan lomautukset pitäisi perua kokonaan.

Lisätietoja antaa

Sivistysjohtaja Tarja Puro, puh. 044 3699 221 tai s-posti tarja.puro(at)lappajarvi.fi